

IFLA Изјава о библиотекама и развоју (IFLA Statement on Libraries and Development)

Право на приступ информацијама је основно људско право чијим остваривањем је могуће прекинути круг сиромаштва и подстаћи одрживи развој. У многим друштвеним заједницама библиотека је једино место где људи могу да приступе информацијама које им могу помоћи да побољшају своје образовање, да развију нове вештине, пронађу или покрену посао, да добију информације које ће им помоћи при доношењу одлука, на пример о пољопривреди, о здрављу или информације које се односе на заштиту животне средине. Јединствена улога библиотека чини их важним развојним партнерима, како пружајући приступ информацијама у свим форматима, тако пружајући услуге и програме који задовољавају потребе корисника у друштву које се убрзано мења и постаје све сложеније.

Будући да Уједињене Нације ускоро планирају да успоставе смернице за развој света после 2015.године, IFLA позива све заинтересоване стране да препознају и признају библиотеке у свим деловима света као поуздане механизме који подупиру спровођење одрживог развоја. IFLA потврђује да:

Библиотеке пружају прилику свима

Библиотеке се налазе свуда – и на селима и у градовима, у универзитетским центрима и на радним местима. Библиотеке пружају услуге свим људима, без обзира на расну, националну или етничку припадност, родну или сексуалну оријентацију, животно доба, инвалидност, религију, економске прилике или политичка уверења. Библиотеке подстичу угрожене и маргинализоване друштвене групе и помажу да се нико не ускрате основне економске могућности и људска права.

Библиотеке оснажују људе у њиховом личном развоју

Библиотеке подупиру друштво у коме свако, без обзира из које средине потиче може да учи, да буде креативан и иновативан. Библиотеке подржавају културу писмености и подстичу критичко мишљење и истраживачки дух. Преко библиотека људи могу да искористе могућности које пружају нове технологије

и Интернет како би побољшали своје животе и живот своје заједнице. Библиотеке штите права корисника на приступ информацијама у безбедном окружењу. Библиотеке су друштвено и културно инклузивне. Оне могу да помогну свим људима у комуникацији са јавним институцијама од којих су им потребне услуге и могу да делују као капије за грађанско учешће, као и за нове сервисе е- управе.

Библиотеке пружају приступ светском знању

Библиотеке су битан део критичке инфраструктуре која подржава образовање, радна места и развој целе друштвене заједнице. Оне нуде значајан, погодан приступ информацијама у свим облицима, од рукописних, штампаних, аудио – визуелних до дигиталних. Оне могу да пружају подршку формалном, неформалном и доживотном учењу, очувању народних обичаја, традиционалних и аутохтоних знања, као и очувању националне, културне и научне баштине. Када националне информационе политике имају за циљ побољшање телекомуникација и увођење великих брзина широкопојасних мрежа, библиотеке су природни партнери за пружање јавног приступа информационо – комуникационим технологијама (ICT), као и умреженим информационим ресурсима.

Библиотеке пружају стручну помоћ и савете

Библиотечко особље је стручан и поуздани посредник посвећен да води људе до информација које траже. Библиотекари пружају обуку и подршка су медијској и информационој писмености људи ради бољег разумевања и укључивања у информационо друштво. Они су такође културни посленици који брину о културној баштини, чине је доступном и помажу развој идентитета.

Библиотеке су део друштва са многим другим учесницима

Библиотеке раде ефикасно са многим различитим заинтересованим групама у различитим ситуацијама. Оне реализују програме и пружају услуге заједно са органима локалне и државне управе, групама у заједници, добротворним организацијама, финансијерима, као и приватним и јавним предузећима. Библиотекари су динамични актери који знају да раде заједно са другима у владама (управама), цивилном друштву, бизнису, академским и техничким заједницама како би помогли остварењу друштвених циљева.

Библиотеке морају бити препознате у оквирима развојних политика

Будући да библиотеке имају природну улогу у пружању приступа садржајима информација и умреженим услугама које подржавају одрживи развој, доносиоци одлука треба да подстичу јачање положаја библиотека и повећање финансијских средстава за набавку и опрему библиотека, као и да искористе вештине библиотекара и других информационих стручњака у решавању развојних проблема на нивоу друштвене заједнице.

IFLA стога позива доносиоце одлука и лица задужена за развој да искористе ове моћне постојеће ресурсе и обезбеде услове да свака развојна политика после 2015.године:

- препозна и призна улогу приступа информацијама као темељног елемента подршке развоју
- препозна и призна улогу библиотека и библиотекара као чиниоца развоја
- подстакне државе чланице Уједињених нација да пруже подршку информационим плановима који подупиру развој изградњом мрежа, као и осигуравањем информационих и људских ресурса, као што су библиотеке и друге установе од јавног интереса.

Одобрио Управни одбор IFLA-е у Сингапуру 16.августа 2013.

(за Библиотекарско друштво Србије с енглеског превела Весна Црногорац)